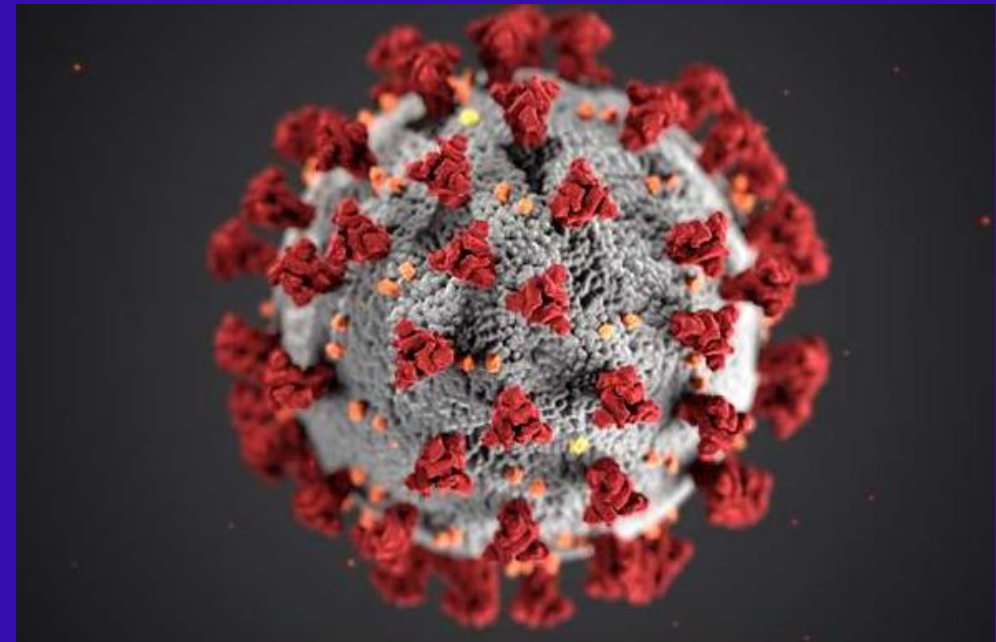

Korona/oljepris-krisen 2020: Effekter på næringslivet i Rogaland og behov for tiltak

Fylkestinget Rogaland fylkeskommune, 28. april
2020

Atle Blomgren, Øystein Fjelldal, Annette
Fresvik, Anne Marthe Harstad, Nina
Hjertvikrem og Nina Kyllingstad

28. APRIL 2020

IMF: The Great Lockdown: Worst Economic Downturn since the Great Depression

NORCE

Oljeprisfallet primært direkte konsekvens av nedstengning:

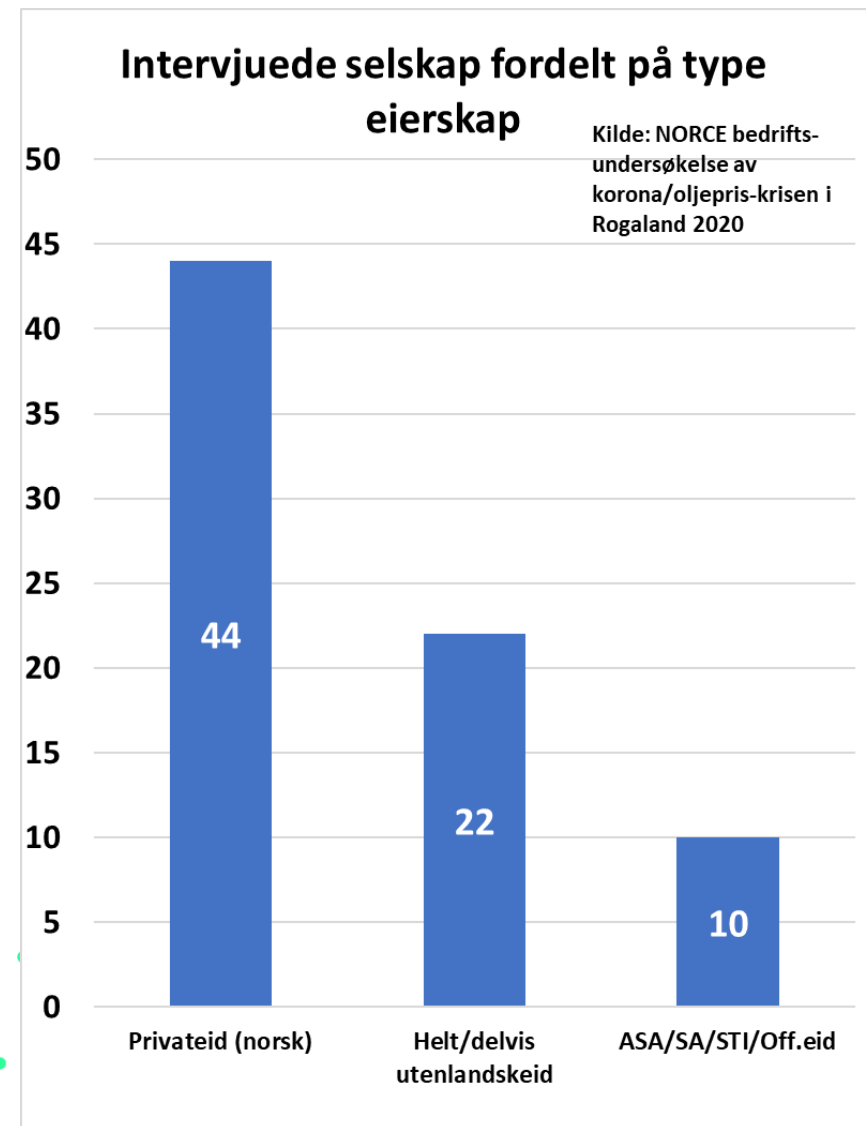
DN 220420

Telefonbaserte intervjuer med 80 sentrale selskapsenheter lokalisert i Rogaland

- Finansiert av Rogaland fylkeskommune, Stavanger og Sandnes kommune, Greater Stavgr og Haugaland vekst
- Uttrekk fra Brønnøysund ift sysselsatte i Rogaland på viktigste selskapsenheter fordelt på hovednæring
- Både store selskap konsern og SMB-er (direkte og via konsern), men ikke grunderselskap
- Kvalitative intervjuer gjennomføres av forskere og gir mer opplysninger enn typisk web/tlf-survey
- Intervjuer gjennomført i perioden 15.04. – 28.04.
- Prosjektdataene anonymiseres og behandles iht offentlige retningslinjer for sensitive data (NSD).
- Undersøkelsen skal gjentas 2 ganger i 2020.
- I tillegg til rapporter, 1-2 vitenskapelige artikler.

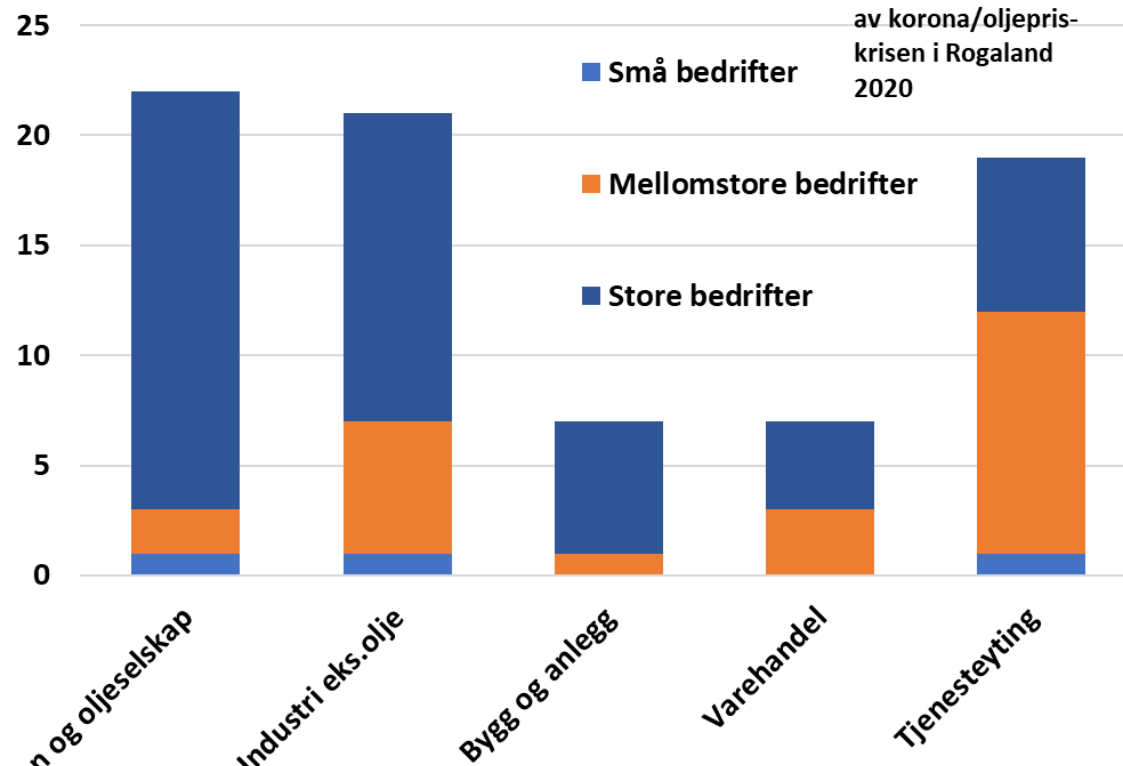

Representativt utvalg

Antall bedrifter i undersøkelsen: N=76

Kilde: NORCE bedriftsundersøkelse av korona/oljepris-krisen i Rogaland 2020

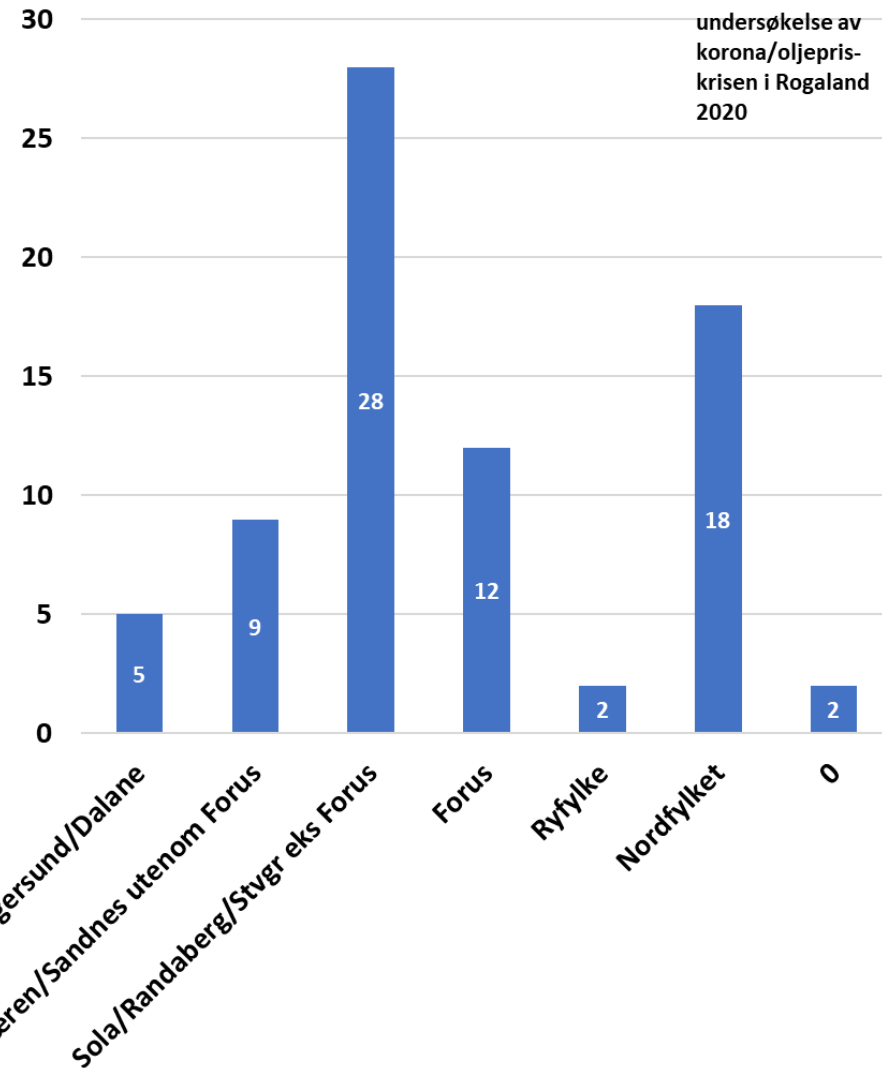
Liten bedrift: opptil 20 ansatte

Mellomstor bedrift: 21-100 ansatte

Stor bedrift: Over 100 ansatte

Geografisk fordeling

Kilde: NORCE bedriftsundersøkelse av korona/oljepris-krisen i Rogaland 2020

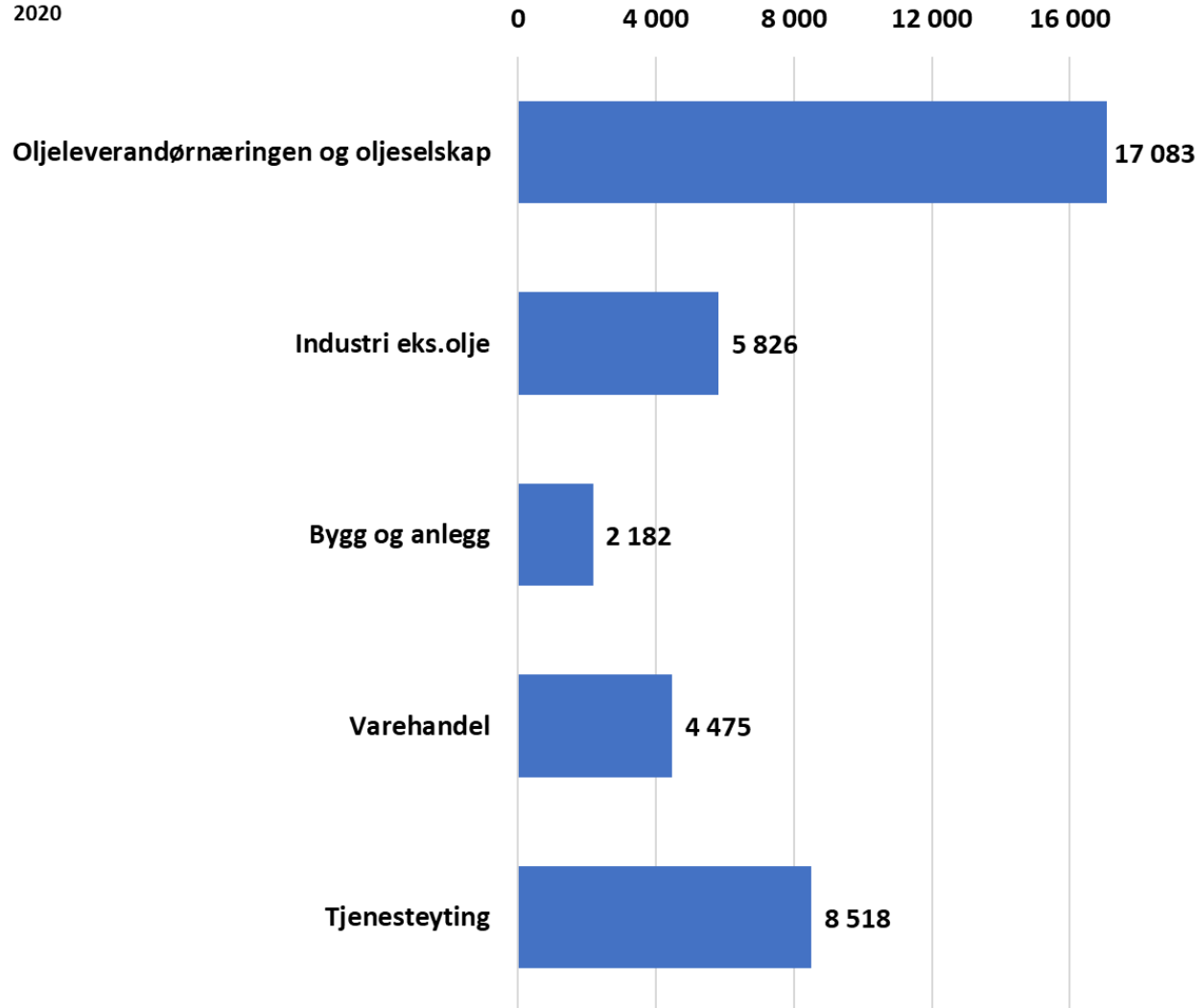

Intervjuede selskap representerer snaut 40 000 sysselsatte, i stor grad i Rogaland

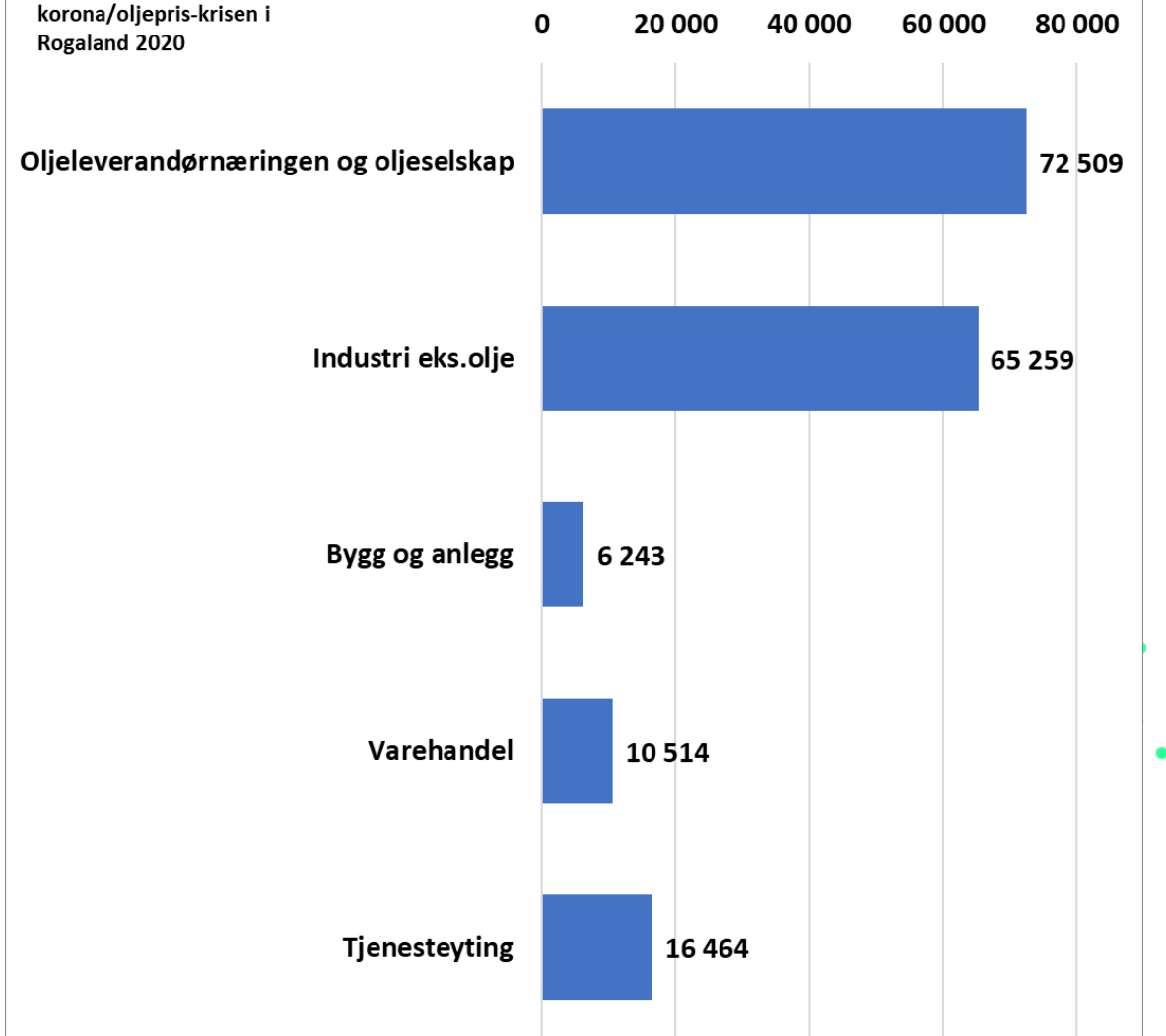
Kilde: NORCE bedrifts-undersøkelse av korona/oljepris-krisen i Rogaland 2020

Antall ansatte i intervjuede selskap

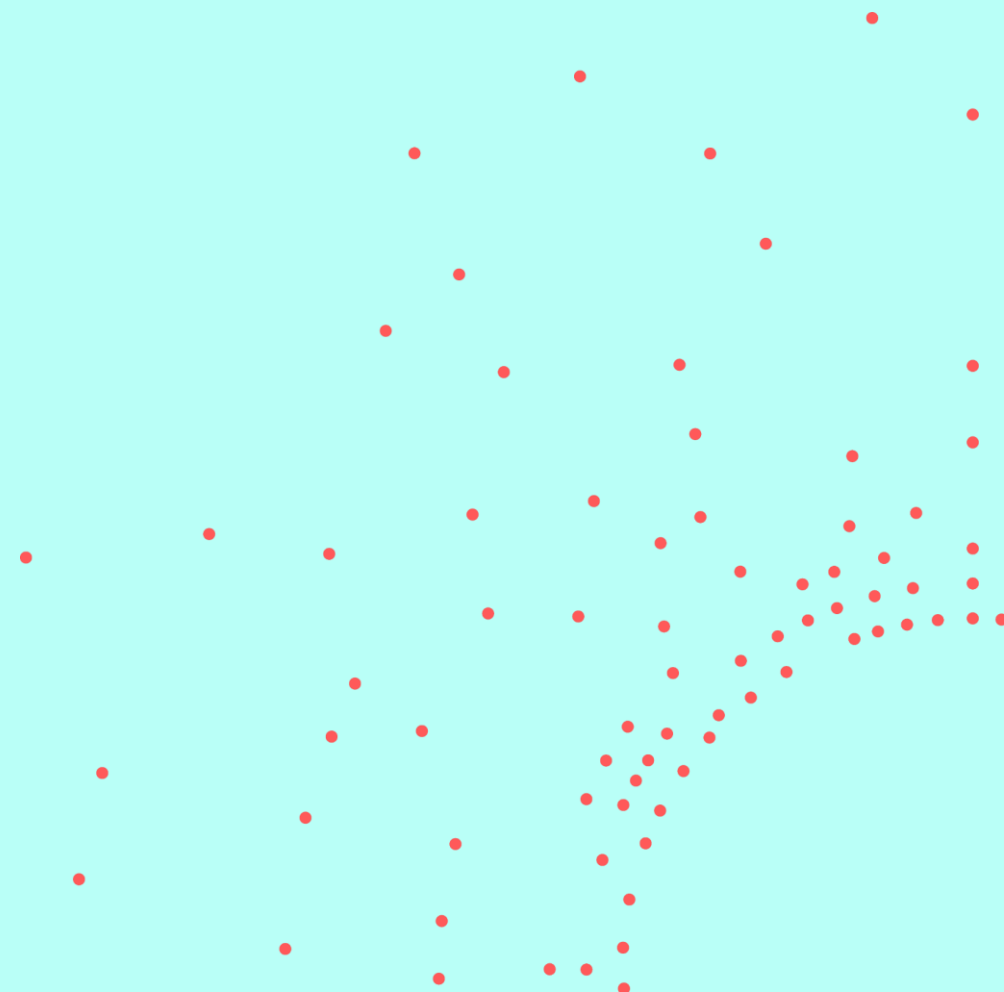

Kilde: NORCE bedrifts-undersøkelse av korona/oljepris-krisen i Rogaland 2020

Omsetning i intervjuede selskap (mnok)

Bakgrunn

Varslede driftsinnskrenkninger i Rogaland: 'Oljesmellen' bare blekner i forhold?

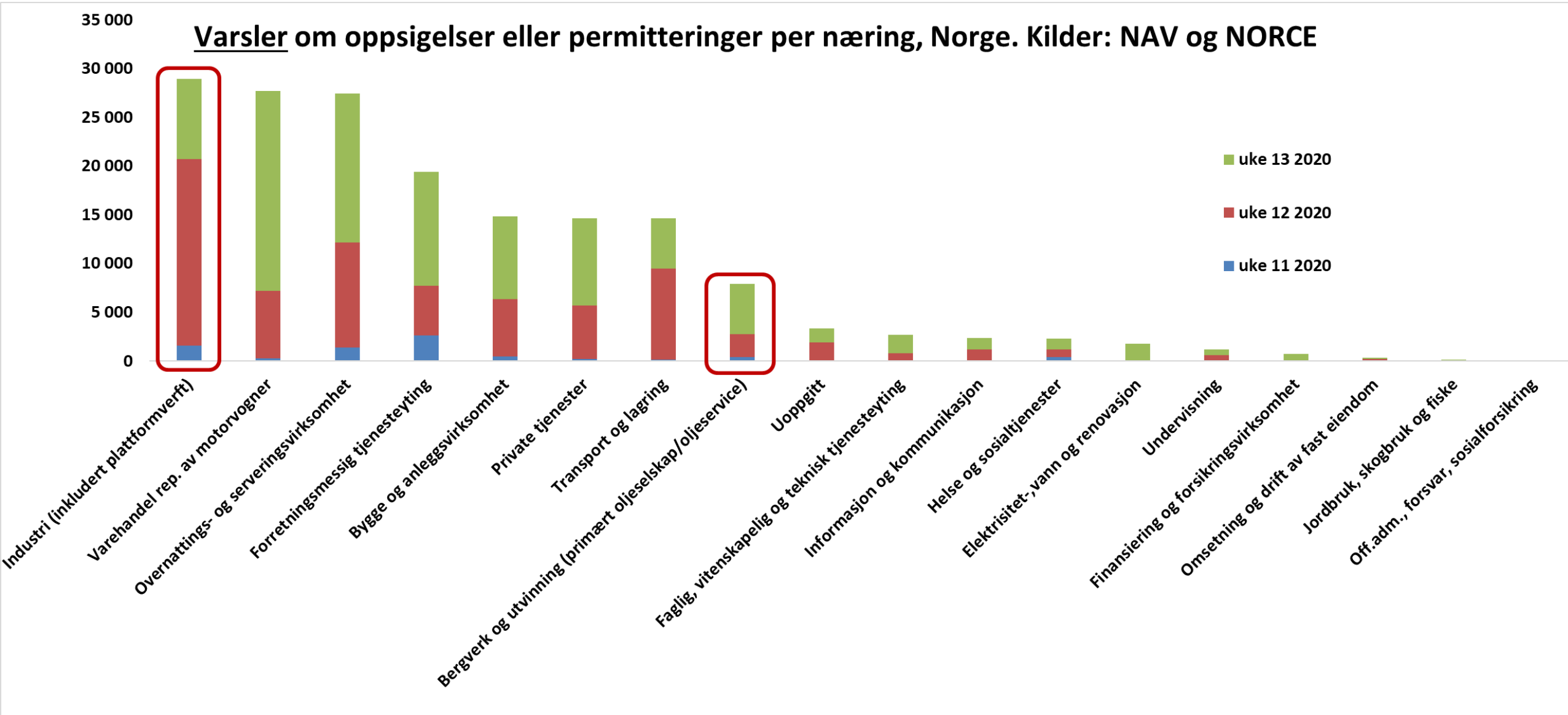

Varsler om oppsigelser eller permitteringer 2014 => , selskap med hovedkontor (!) i Rogaland. Kilder: NAV og NORCE

Per 21.04 er det ikke publisert verken månedstall for mars eller ukestall for uke 10.

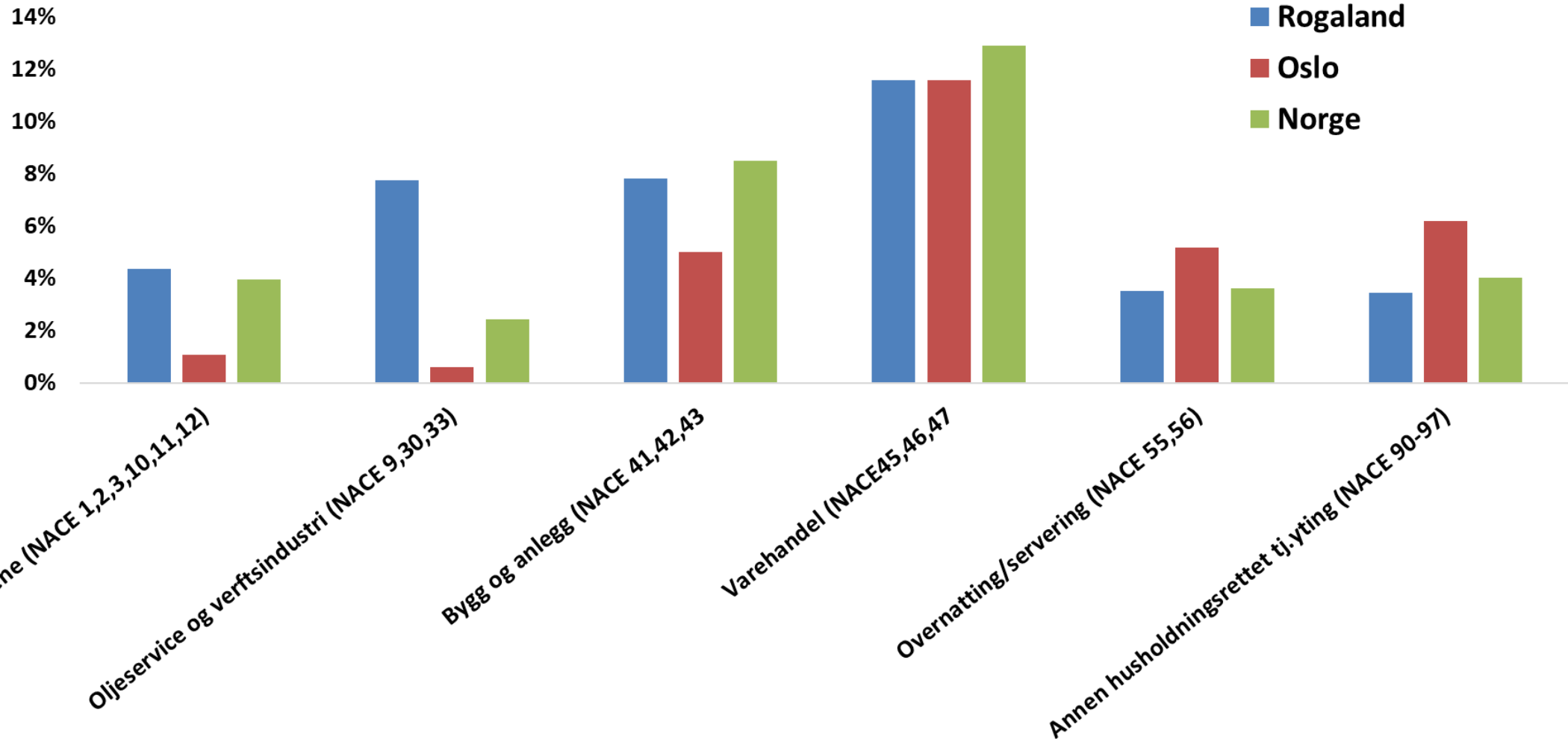
Nasjonalt rammer krisen tungt i industri, varehandel, tj.yting og bygg/anlegg. Så langt ikke så mye innen oljeselskap/oljeservice

Ift Oslo har Rogaland fordel av relativt stor matnæring og relativt lite husholdningsrettet tj.yting, men utsatt innen olje...

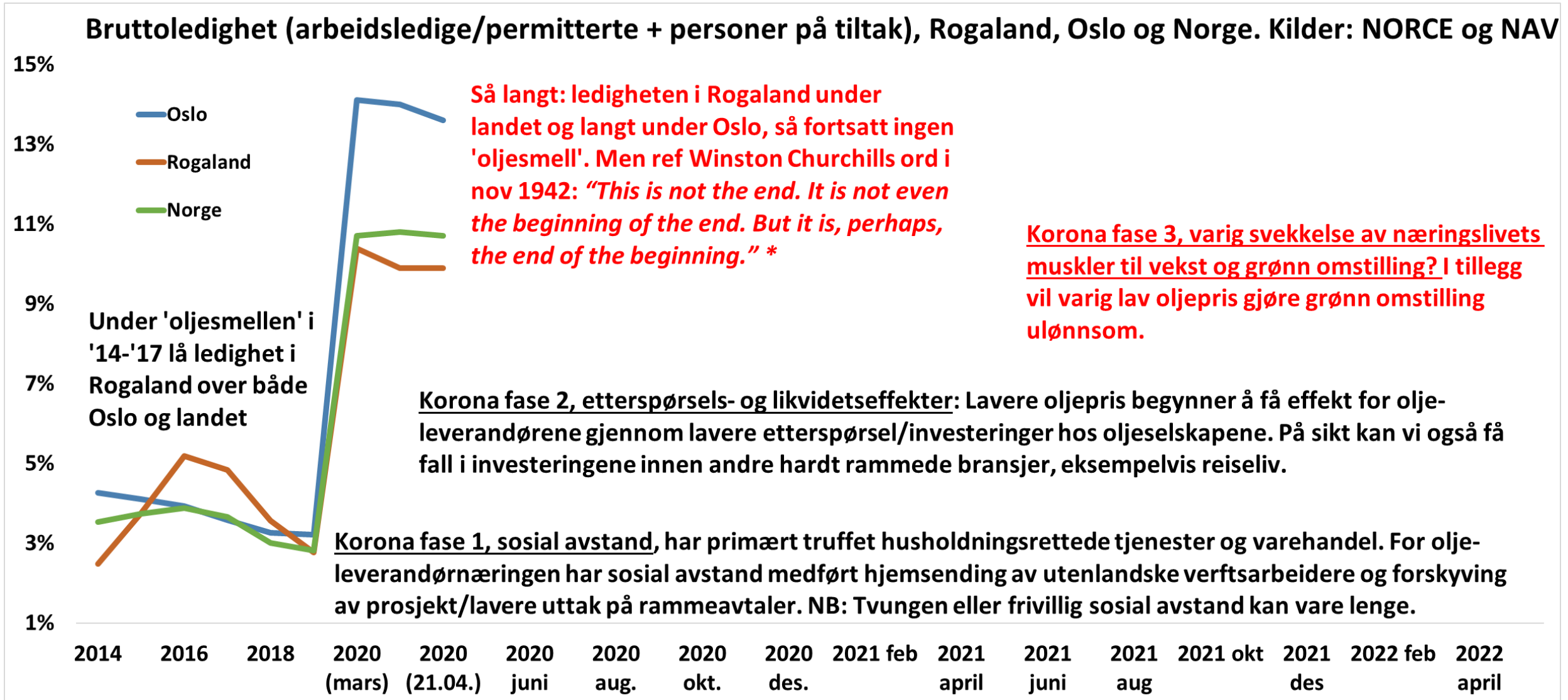
Utvalgte næringers andel av samlet antall sysselsatte med bosted for Rogaland, Oslo og Norge, Q4 2019. Kilder: NORCE og SSB

Aktivitetsutviklingen i Rogaland

Hovedfunn: Uten tiltak mot etterspørsels/likviditetseffekter risikeres varig svekkelse av næringslivets evne til vekst og grønn omstilling

Tjenesteyting hardest rammet så langt, men både oljelev., B&A og industri venter fall framover

Oljeleverandørnæringen venter fall framover.

Tradisjonell industri går bra, ikke minst matnæringene, med unntak av nisjeleverandører til restaurantmarkedet.

Dagligvare, byggevare og elektro går bra!

Husholdningsrettet tj.yting sliter, men telekomm. og IT går bra.

Aktivitetsendring per nå og neste 12 mnd, uvektet snitt

Kilde: NORCE bedriftsundersøkelse av korona/oljepris-krisen i Rogaland 2020

-35 % -30 % -25 % -20 % -15 % -10 % -5 % 0 % 5 % 10 % 15 % 20 %

Oljeleverandørnæringen og oljeselskap

-23 % -2 %

Industri eks.olje

-7 % -2 %

Bygg og anlegg

-28 % -1 %

Varehandel

13 % -6 %

Tjenesteyting

-8 % -12 %

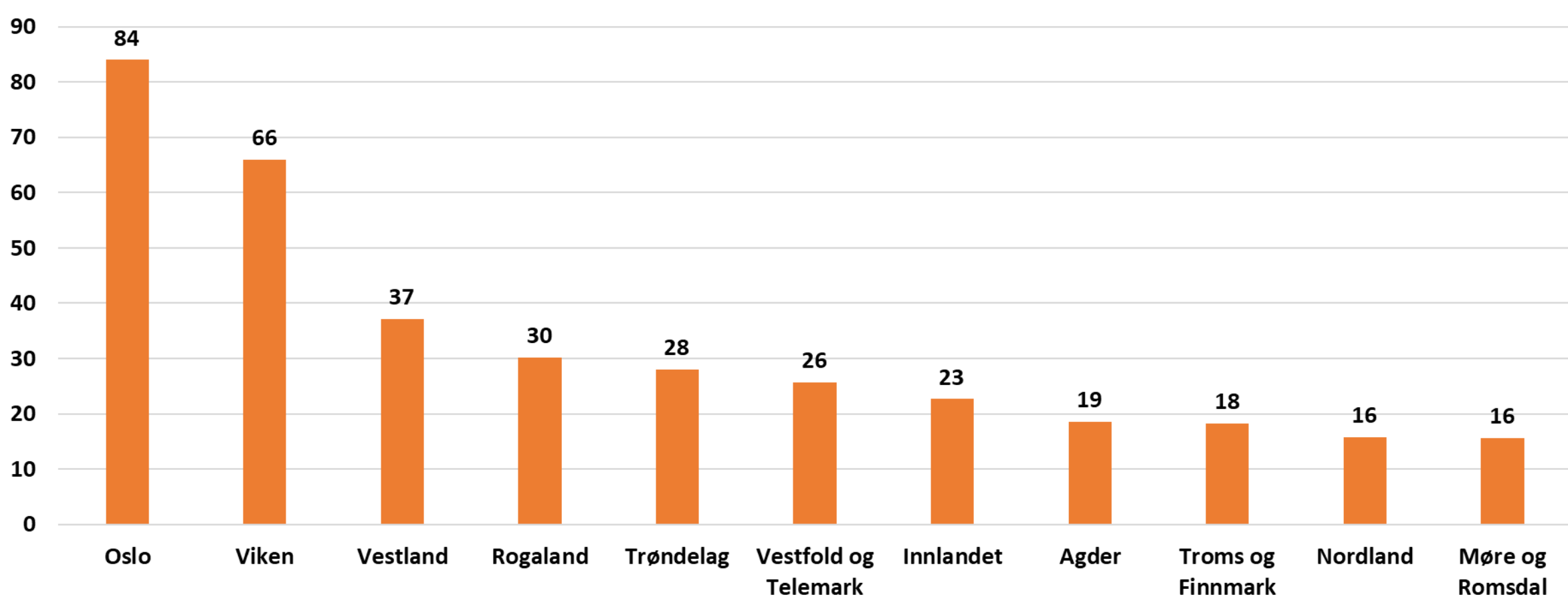
■ Utvikling så langt i år ift samme periode i fjor? / Effekt i %

■ Forventet utvikling neste 12 mnd ift dagens nivå? / Effekt i %

Rogaland ikke stor mottaker av statlig koronakompensasjon til bedrifter med stort omsetningsfall

Tildelt kompensasjon for uungåelige faste ved fall i omsetningen i mars, tall i hele millioner.
Kilder: Skatteetaten og NORCE

Største mottagere av statlig kompensasjon i Rogaland for mars, er stort sett innen hotell, restaurant og helse

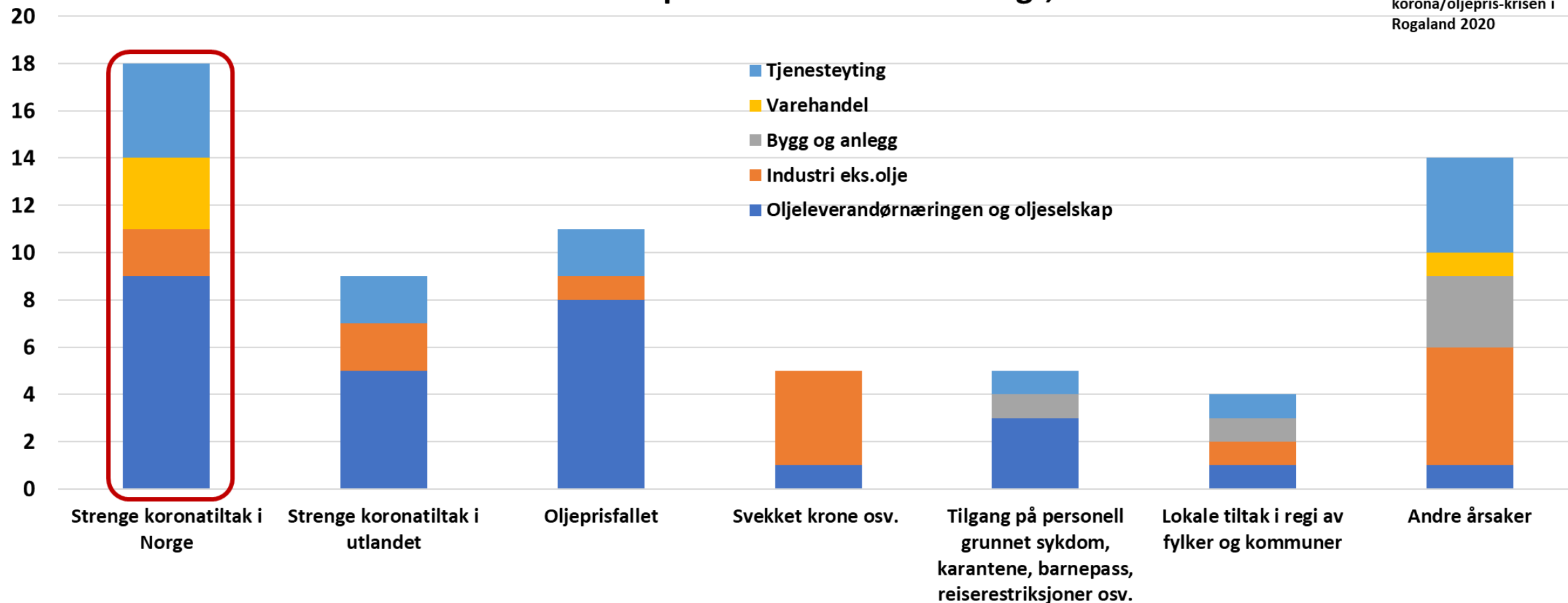

Organisasjonsnavn	Naeringskode	Næringsinndeling
GRAND HOTELL EGRSUND AS	55.101	Overnatting/servering
STERLING WHITE HALIBUT AS	03.211	Oppdrett
MODERN DESIGN AS	96.020	Frisør
NSE INDUSTRIER AS	43.990	Bygg og anlegg
SMARTHOTEL FORUS AS	55.101	Overnatting/servering
FORUSAKUTTEN AS	86.221	Helsetjenester
KJØBMANDSPLASSEN AS	56.101	Overnatting/servering
RENA QUALITY GROUP AS	77.390	Øvrig tjenesteyting
G HAUGSGJERD TRAFIKKSKOLE AS	85.530	Øvrig tjenesteyting
PROPYLAIA AS	56.101	Overnatting/servering
SPORTY INTERSPORT AS	47.641	Varehandel
PRIVATSYKEHUSET HAUGESUND AS	86.221	Øvrig tjenesteyting
BAG & BEAUTIFUL AS	47.722	Varehandel
SAGA SUBSEA AS	71.129	Oljeleverandør
GERDS TRAFIKKSKOLE AS	85.530	Øvrig tjenesteyting
PREIKESTOLEN FJELLSTUE DRIFT AS	55.101	Overnatting/servering
VILLA 22 AS	56.101	Overnatting/servering
RENAA RESTAURANTER AS	56.101	Overnatting/servering
FISH & COW AS	56.101	Overnatting/servering
RETAIL SOLUTION AS	62.020	Øvrig tjenesteyting

Så langt er det koronatiltak/sosial avstand som har rammet hardest, men oljeprisfallet merkes også

Faktorer som har påvirket aktivitet så langt, antall svar

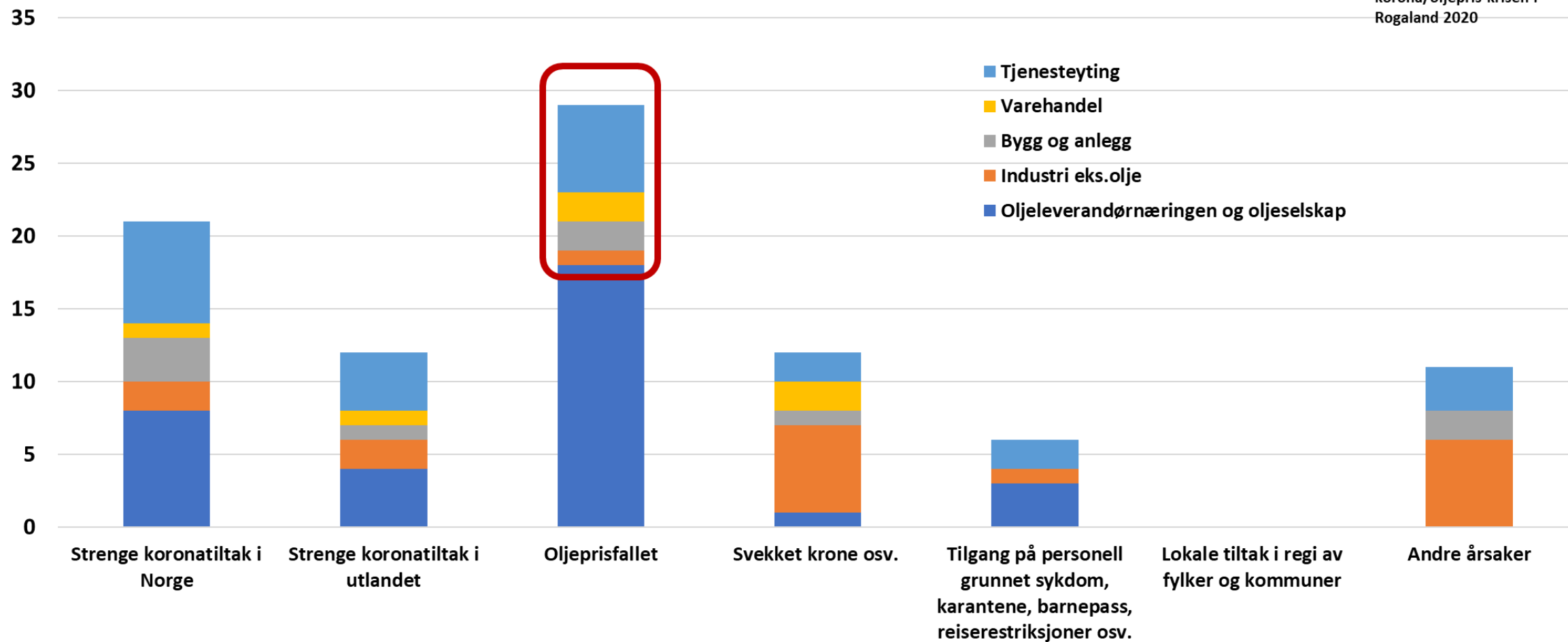
Kilde: NORCE bedriftsundersøkelse av korona/oljepris-krisen i Rogaland 2020

Framover er det oljeprisfallet som vil ramme mest. Merk at dette langt fra bare rammer oljeleverandørene...

Faktorer som forventes å påvirke aktiviteten framover, antall svar

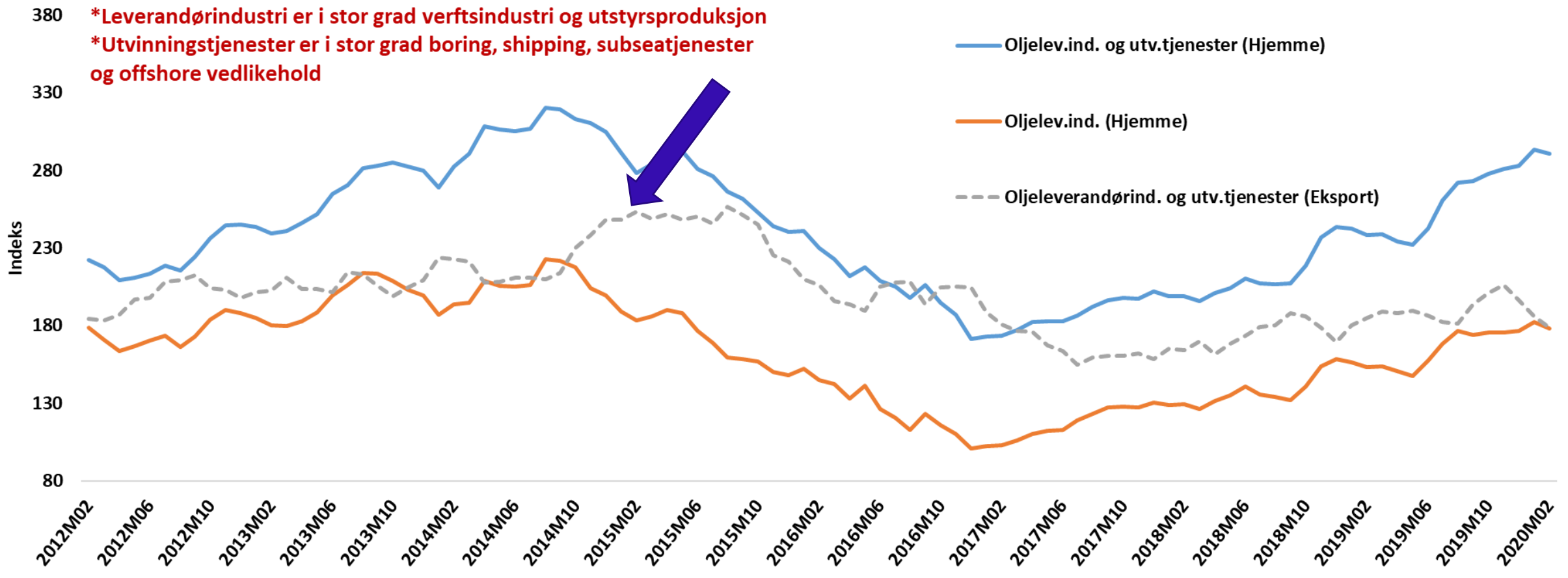
Kilde: NORCE bedriftsundersøkelse av korona/oljepris-krisen i Rogaland 2020

Kan plattformeverft/utstysleverandører få en 'smell' når ordreserven er 'spist opp', ref utviklingen i '15 og '16

Omsetningsnivåindeks (3-måneders glidende sesongjustert gjennomsnitt) for oljeleverandørind. og utvinningstjenester fordelt på hjemme- og eksportmarked, jan. '12 - feb. '20. Kilder: SSB og NORCE

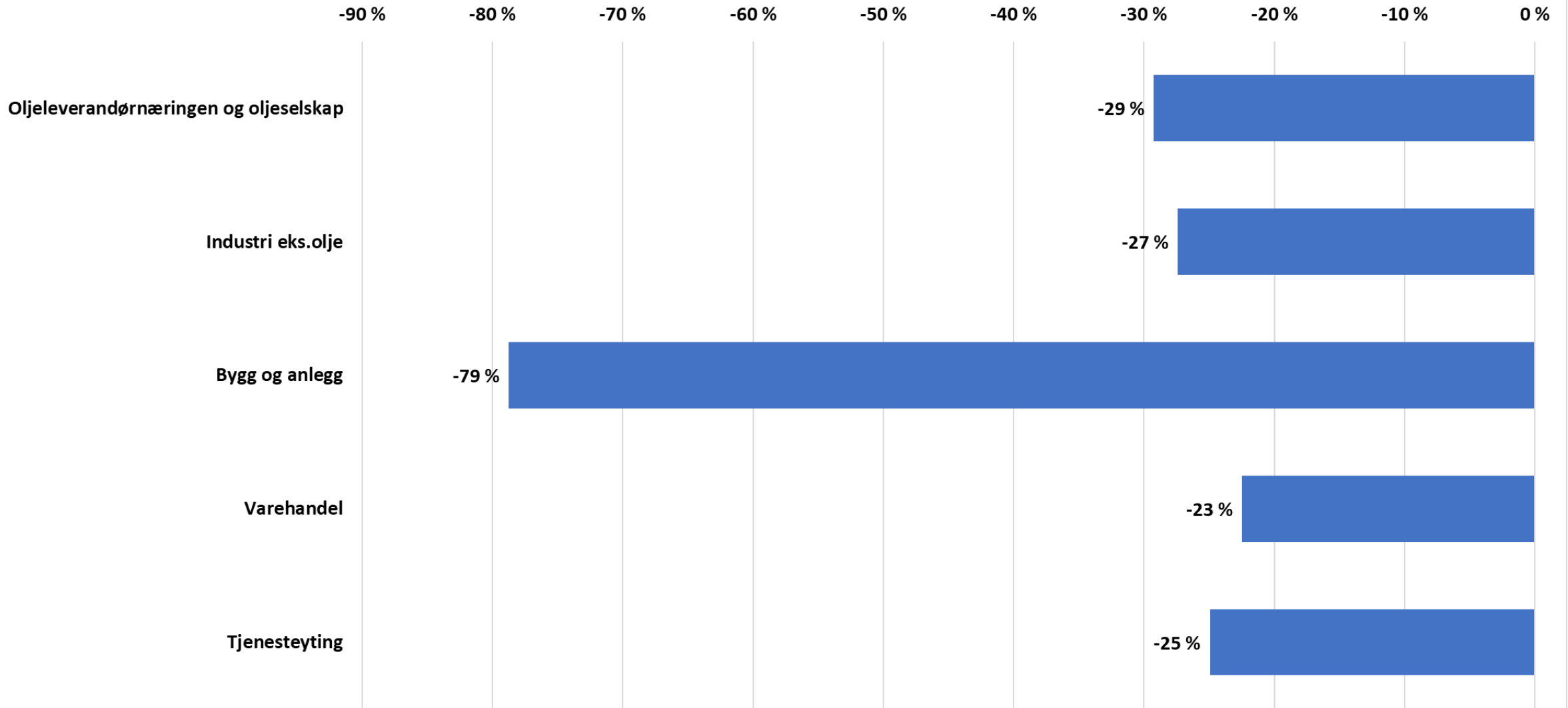

Alle næringene venter reduserte investeringer i 2020 => negative ringvirkninger for deres respektive leverandører

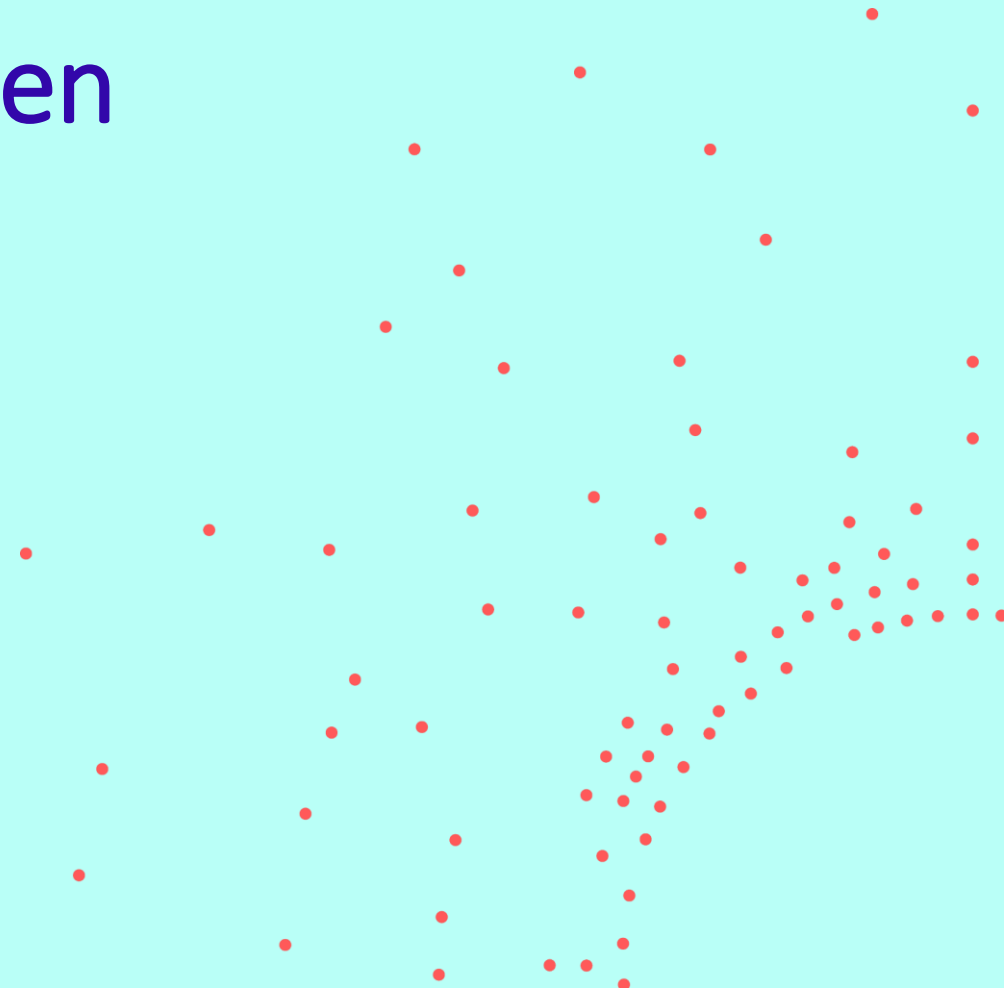

Kilde: NORCE bedrifts-undersøkelse av korona/oljepris-krisen i Rogaland 2020

Endret investeringsnivå 2020, (Totalt -31%)

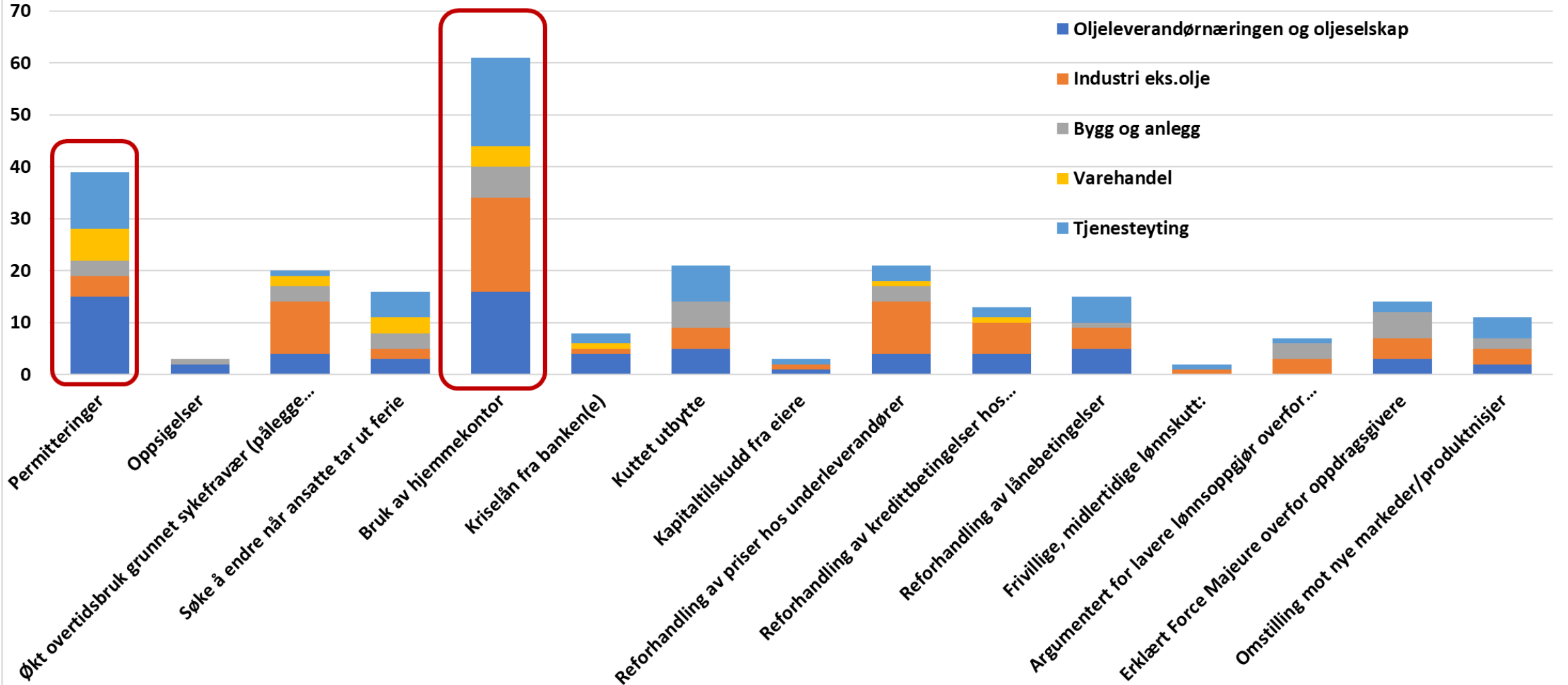
Tiltak for å bøte på krisen og en vurdering av disse

Så langt handler tiltakene om sosial avstand/hjemmekontor og permitteringer

Kilde: NORCE bedriftsundersøkelse av korona/oljepris-krise i Rogaland 2020

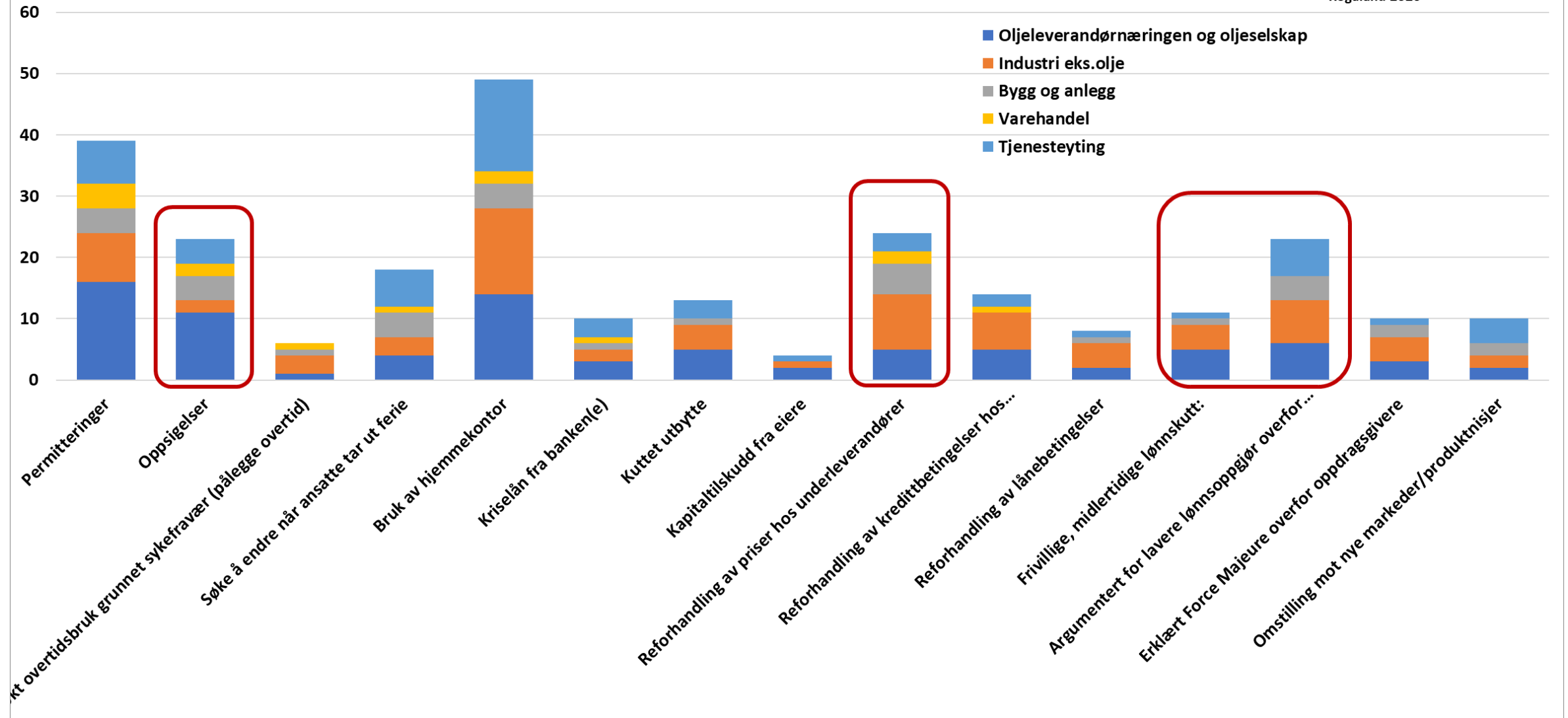
Tiltak satt i verk/tatt i bruk av selskapene så langt, antall svar

Tiltakene som nå kommer => redusert kjøpekraft hos både ansatte og underleverandører.....

Kilde: NORCE bedriftsundersøkelse av korona/oljepris-krisen i Rogaland 2020

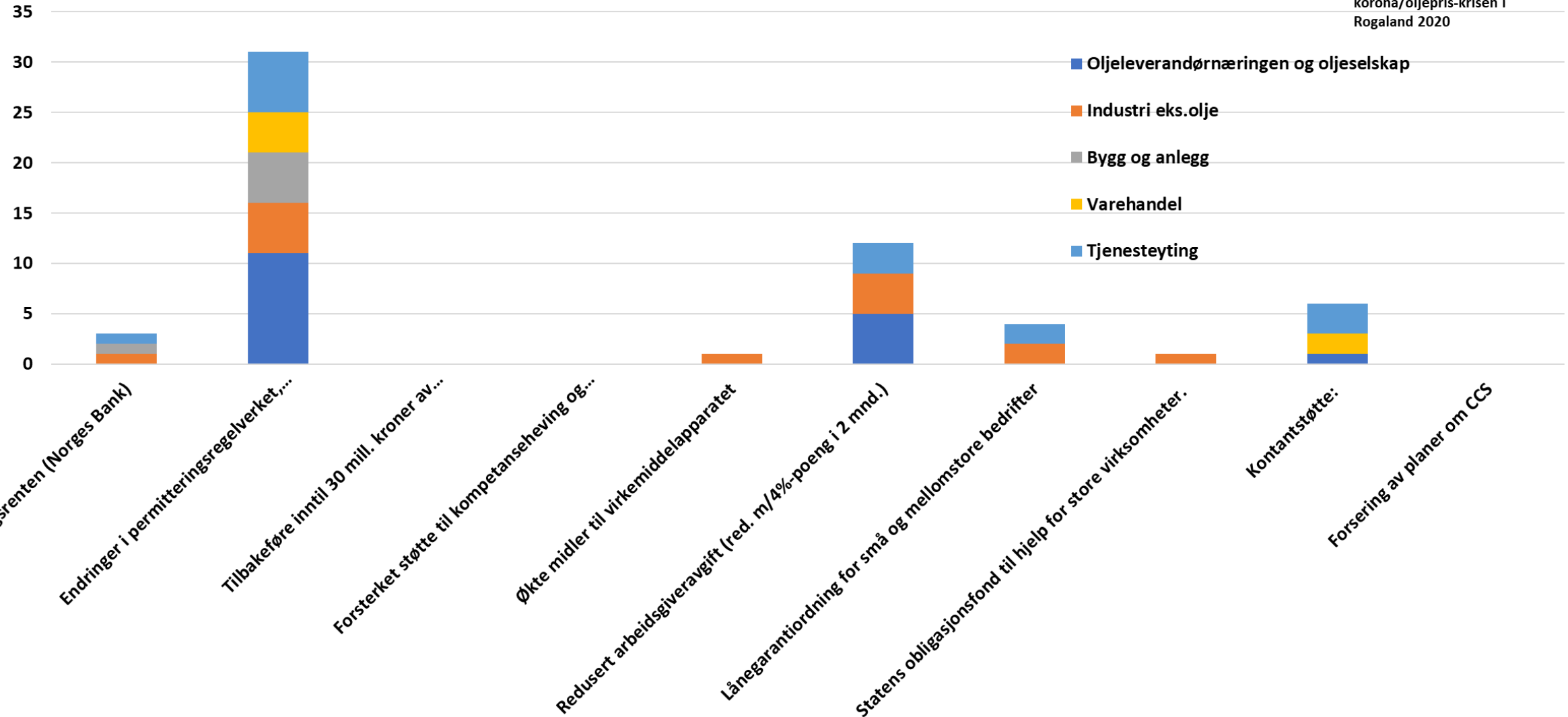
Tiltak selskapene planlegger å ta i bruk framover, antall svar

Endringer i permitteringsregelverk og reduksjon i arbeidsgiveravgift er klart viktigste offentlige tiltak

Viktigste tiltak iverksatt av myndighetene, antall svar

Kilde: NORCE
bedriftsundersøkelse av
korona/oljepris-krisen i
Rogaland 2020

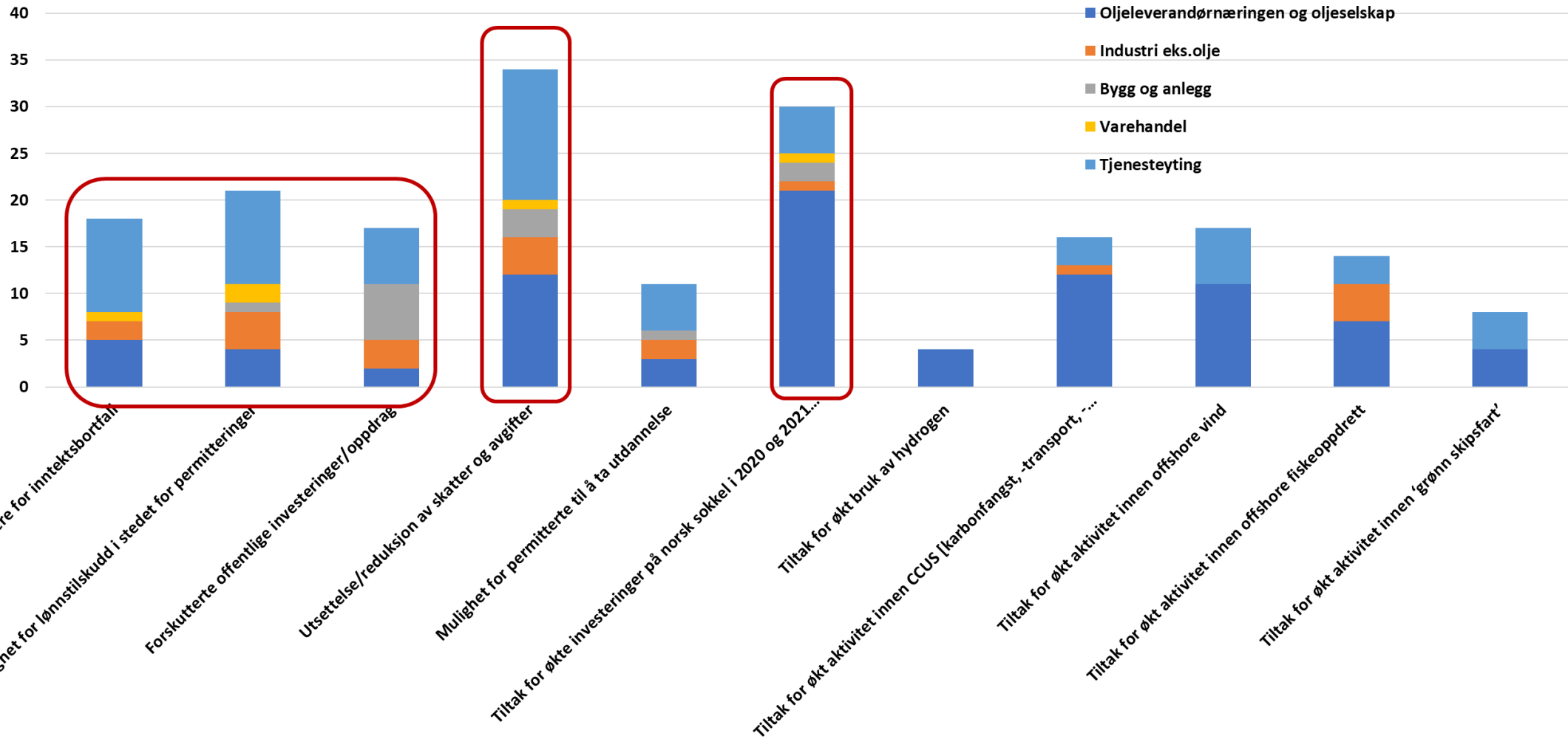

Ønsker: Red. skatter/avgifter, økte investeringer norsk sokkel og forskutterte off. investeringer. NB: Oljeleverandørene er i denne situasjonen mer opptatt av overlevelse enn omstilling

Kilde: NORCE
bedriftsundersøkelse av
korona/oljepris-krisen i Rogaland
2020

Ønske om ytterligere offentlige tiltak, antall svar

Bedriftene ønsker at det offentlige opprettholder egne innkjøp, tilrettelegger for aktivitet og lempes på avgifter

Negativt:

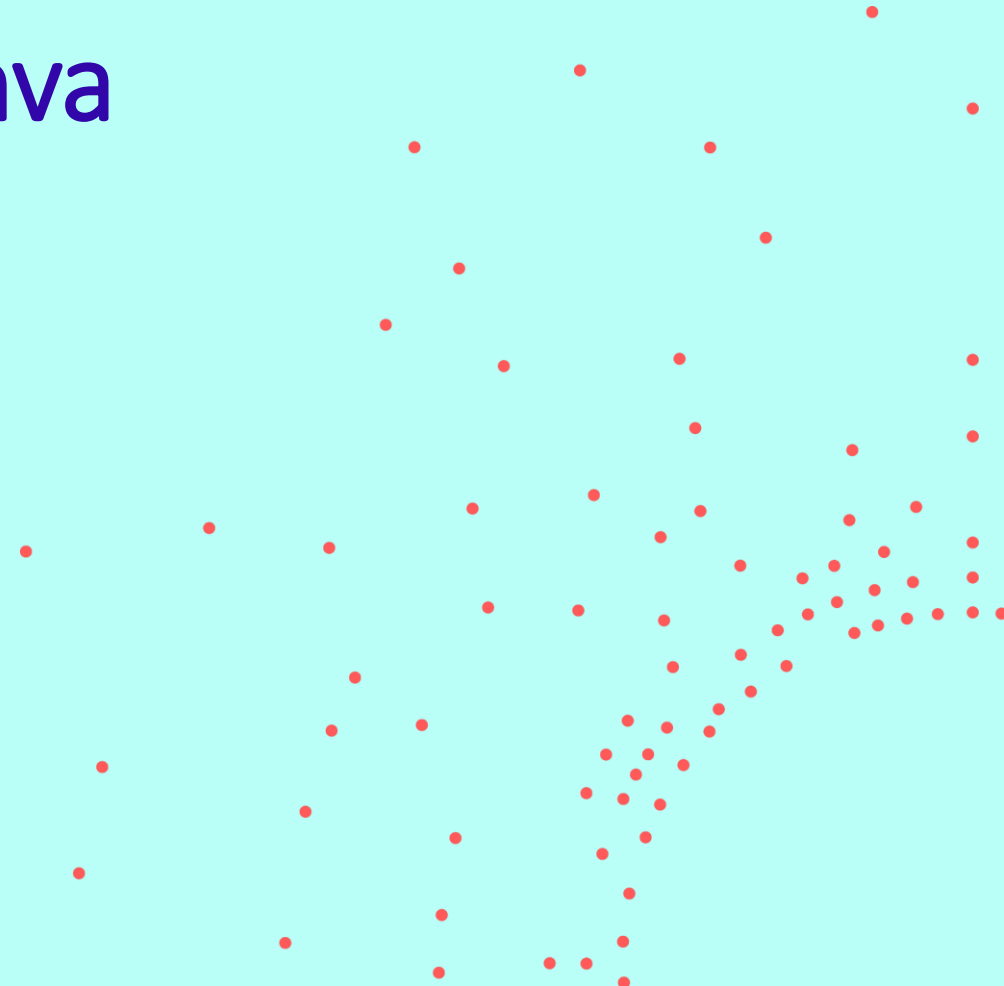
- Kommuner som terminerer eller reforhandler avtaler med private leverandører....

Positivt:

- Opprettholdelse av innkjøp
- Tiltak for å gjøre bysentrene tilgjengelige, eks gratis parkering
- Lempelser i restauranters betaling for bruk av uteområder
- Tillate salg i stedet for skjenking av alkohol
- Fokus på offentlige byggeprosjekt som også mindre aktører kan konkurrere om
- Mer fokus på digitalisering for lettere å håndtere fremtidige kriser

Hvor lenge vil dette vare og hva blir konsekvensene?

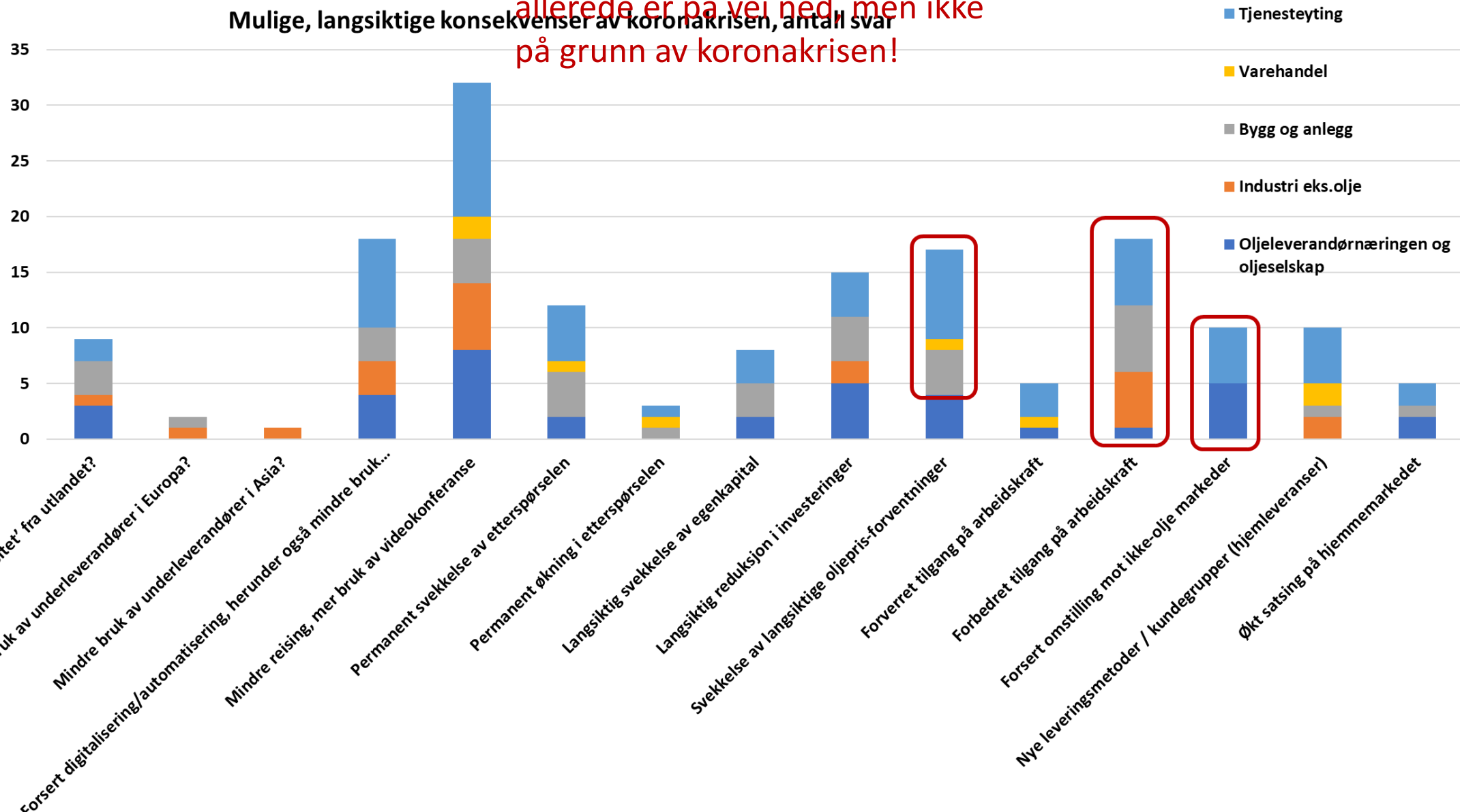
Framover: Mindre reising; mer digitale løsninger; bedre tilgang på arb.kraft for ikke-oljebedrifter; liten effekt på omstilling...

Det generelle inntrykket er at de langsiktige oljeprisforventningene allerede er på vei ned, men ikke på grunn av koronakrisen!

Kilde: NORCE bedriftsundersøkelse av korona/oljepris-krisen i Rogaland 2020

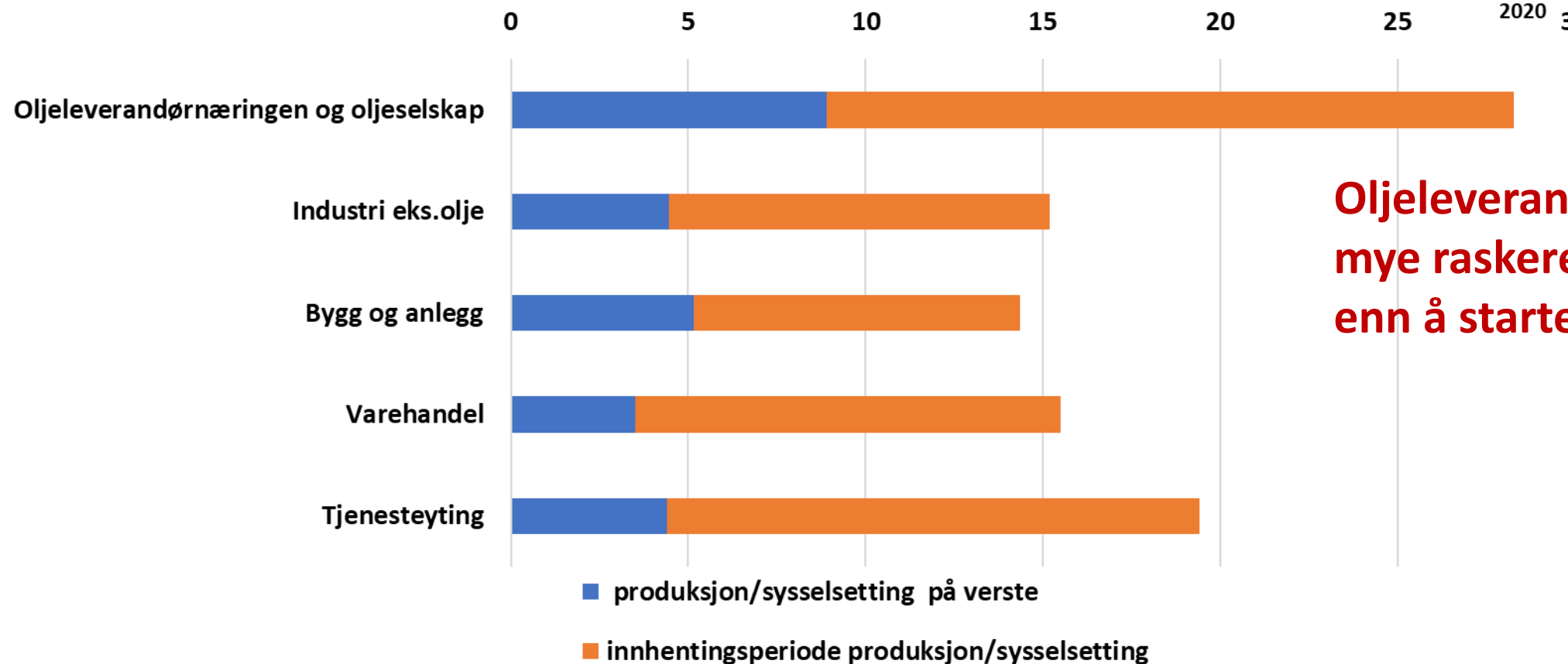
Mulige, langsiktige konsekvenser av koronakrisen, antall svar

Alle næringene forventer at det blir en lang innhenting til «normal» aktivitet, lengst for oljenæringen

Antall måneder før effekt på produksjon/sysselsetting er på sitt verste og antall måneder for innhenting til "normal" situasjon, uvektet snitt

Kilde: NORCE
bedrifts-
undersøkelse av
korona/oljepris-
krisen i Rogaland
2020

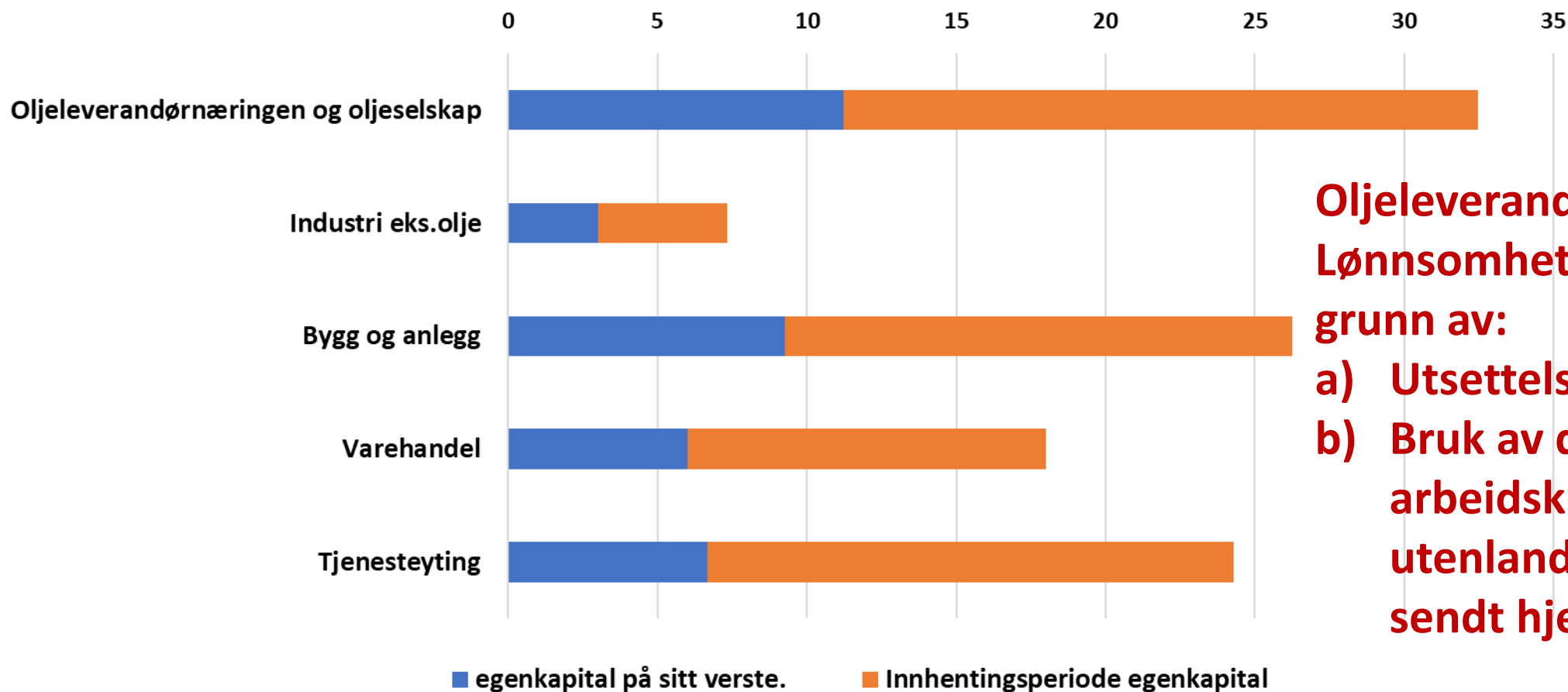

Oljeleverandør: 'Det går mye raskere å stenge ned enn å starte opp'

Egenkapitalsituasjonen vil bli negativt påvirket i lang tid framover, spesielt ille innen oljeleverandørene

Antall måneder til egenkapitalsituasjonen er på sitt verst og antall måneder til egenkapitalsituasjonen er tilbake dit den var før krisen, uvektet snitt

Kilde: NORCE-bedriftsundersøkelse av korona/oljepris-krisen i Rogaland 2020

**Oljeleverandør:
Lønnsomheten faller på grunn av:**

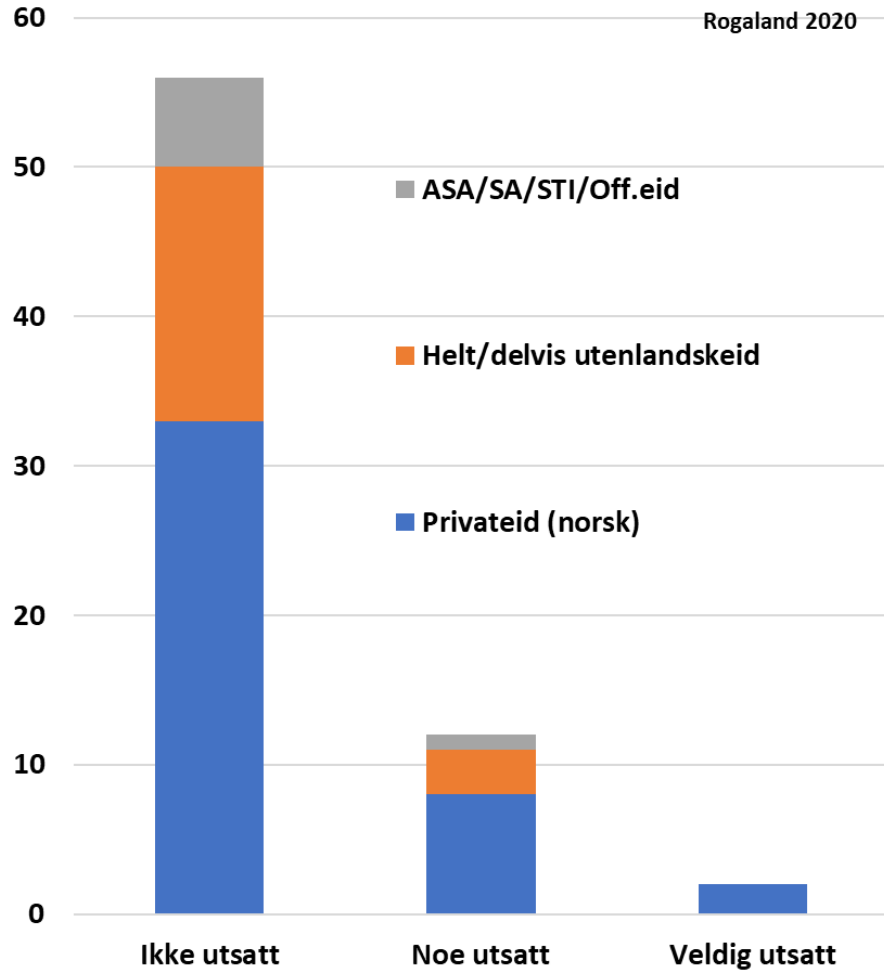
- a) Utsettelse/forskyvninger
- b) Bruk av dyrere norsk arbeidskraft da mange utenlandske arbeidere er sendt hjem

Norske, privateide selskap er mest utsatt for økonomiske vansker dersom krisen fortsetter

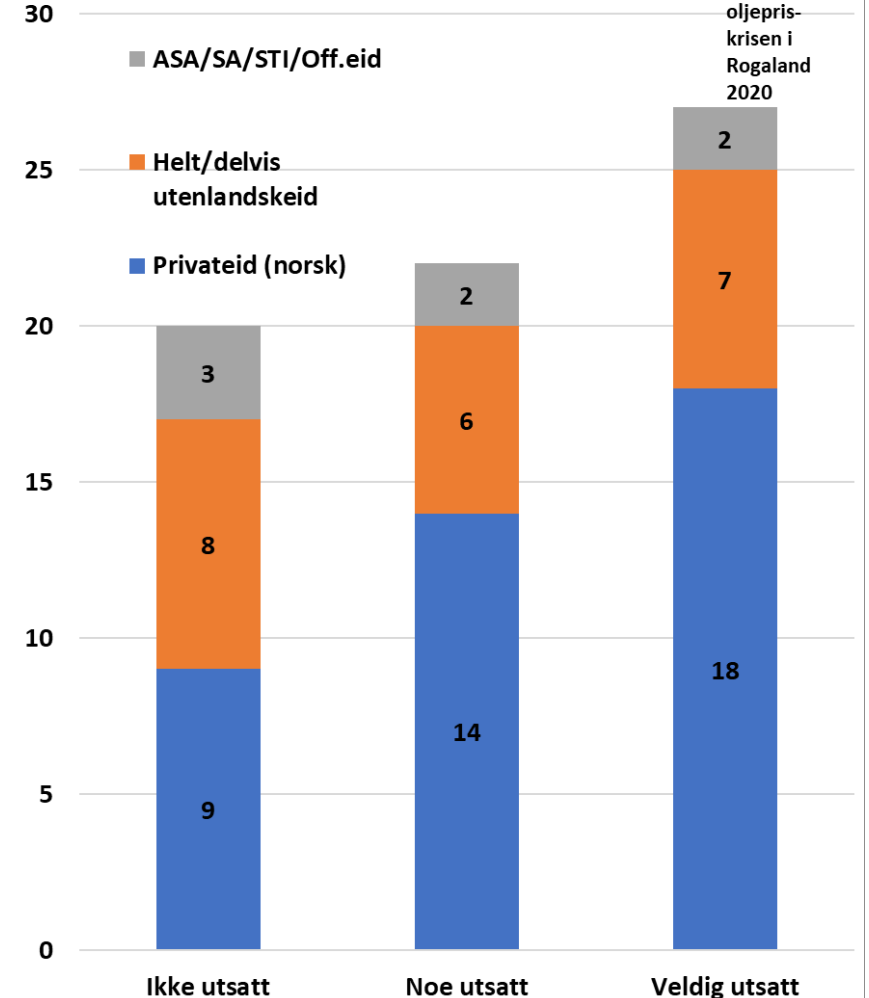
Risiko for økonomiske vansker per nå, antall svar

Kilde: NORC bedriftsundersøkelse av korona/oljepris-krisen i Rogaland 2020

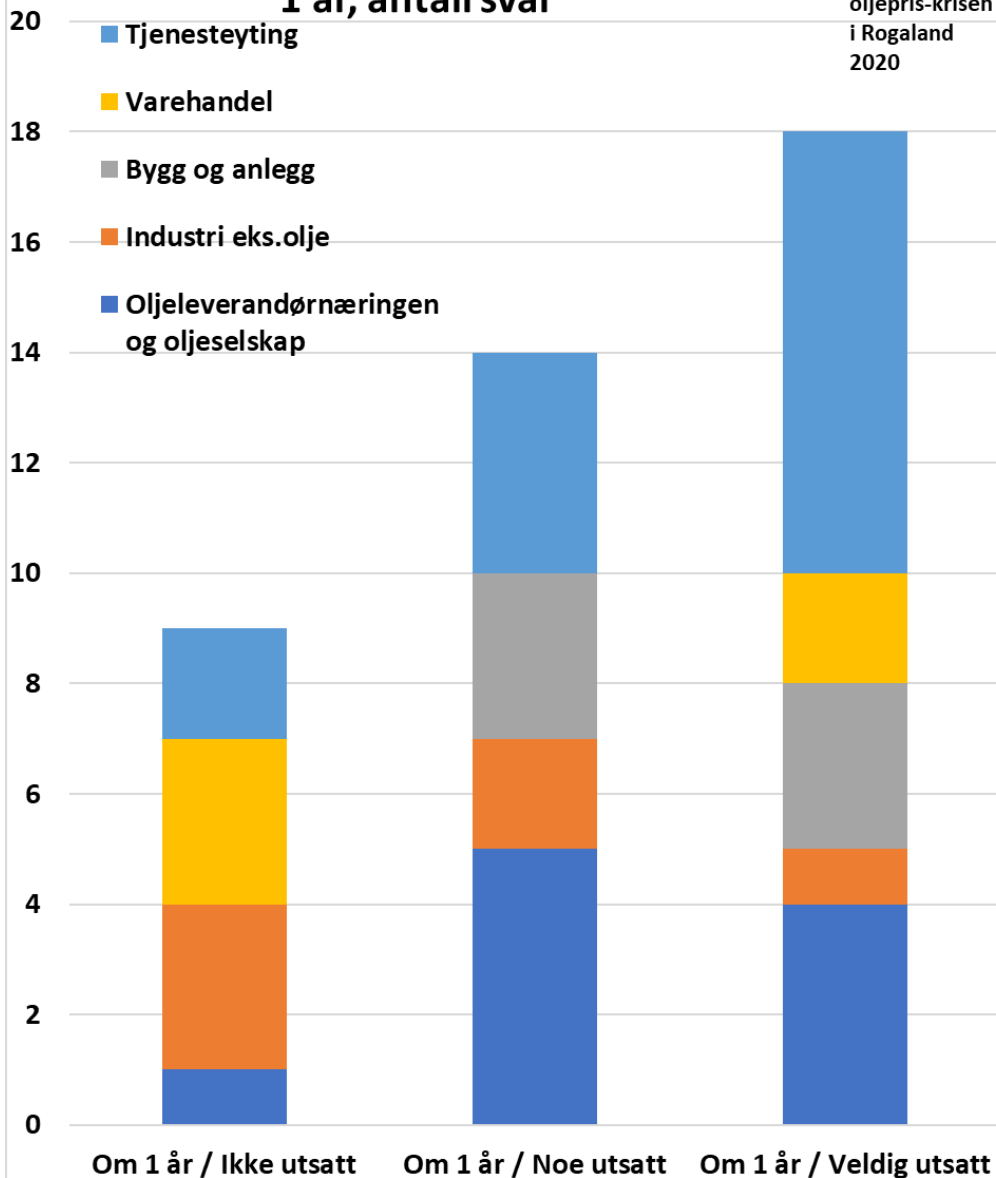
Risiko for økonomiske vansker ved fortsatt nedstengning og lav oljepris om 1 år, antall svar

Kilde: NORCE bedriftsundersøkelse av korona/oljepris-krisen i Rogaland 2020

Risiko for økonomiske vansker ved fortsatt nedstengning og lav oljepris om 1 år, antall svar

Kilde: NORCE bedriftsundersøkelse av korona/oljepris-krisen i Rogaland 2020

Norske, privateide selskap innen oljeleverandørnæringen, B&A og tjenesteyting er spesielt sterkt utsatt dersom krisen fortsetter.

Det er de norske, privateide selskapene som kanskje er viktigst for den nødvendige grønne omstillingen.....

Takk for oppmerksomheten!

